

Porfyrie: tricyclische antidepressiva

3979

amitriptyline, clomipramine, imipramine, maprotiline, nortriptyline

Bron	Bewijs	Effect
ref. 1 Krummel SJ et al. Exacerbation of acute intermittent porphyria by nortriptyline. Drug Intell Clin Pharm 1986;20:487-9	casus	Een psychiatrische patiënt met acute intermitterend porfyrie in de anamnese kreeg nortriptyline (25 mg/dag op dag 1, gevolgd door 50 mg/dag). Op de 3 ^e behandelingsdag traden de eerste symptomen op van een aanval van acute intermitterend porfyrie. Na stoppen van de therapie verdwenen de symptomen binnen 12 uur. De auteurs adviseren om bij zowel nortriptyline als amitriptyline (wordt omgezet in nortriptyline) alert te zijn bij porfyriepatiënten.
ref. 2 Website van het European Porphyria Initiative. www.porphyria-europe.com.	review	Clomipramine, imipramine, maprotiline en nortriptyline staan noch op de lijst met onveilige middelen noch op de lijst met veilige middelen.
ref. 3 Website van het Noorse porfyriecentrum NAPOS. www.drugs-porphyria.com.	review	Amitriptyline, clomipramine, nortriptyline en maprotiline zijn waarschijnlijk niet porfyriogeen. Dit betekent dat het eerstekeuzemiddelen bij porfyriepatiënten zijn. Er zijn geen voorzorgsmaatregelen nodig. Imipramine is waarschijnlijk porfyriogeen. Alleen gebruiken als dit echt nodig is. Voorzorgsmaatregelen worden geadviseerd bij alle patiënten.
ref. 4 Moore MR et. Therapy of the acute porphyrias. Clin Biochem 1989;22:181-8.	review	Op basis van meldingen vanuit klinische en wetenschappelijke bronnen en literatuuronderzoek worden geneesmiddelen ingedeeld in veilig en niet-veilig bij gebruik bij porfyrie. Amitriptyline: onveilig, porfyriogeen bij dieren en <i>in vitro</i> ; er zijn echter conflicterende meldingen. Clomipramine: onveilig, porfyriogeen bij dieren en <i>in vitro</i> Imipramine: onveilig, porfyriogeen bij dieren en <i>in vitro</i> en associatie met acute aanvallen bij patiënten Nortriptyline: onveilig, porfyriogeen bij dieren en <i>in vitro</i>
ref. 5 Disler PB et al. Guidelines for drug prescription in patients with the acute porphyrias. S Afr Med J 1982;61:656-60.	review	Voor nortriptyline geeft een onderzoek aanwijzingen dat gebruik bij porfyrie veilig is. Voor amitriptyline en imipramine zijn er conflicterende meldingen. De auteurs nemen (door de gegevens voor nortriptyline) aan dat er geen reden is om te twifelen aan de veiligheid van amitriptyline, ondanks dat het <i>in vitro</i> porfyriogeen is gebleken. Imipramine wordt als onveilig beschouwd: er zijn 4 artikelen die wijzen op een associatie met klinische verergering van porfyrie.

Opmerkingen:

- SPC's maprotiline HCl 07-04-08, Anafranil (clomipramine) 03-11-09, imipramine HCl 10-03-08, Nortrilen (nortriptyline) 22-01-10 en Tryptizol (amitriptyline) 22-04-08 geven geen informatie.
- Datum raadpleging websites: 28-07-2016.

Risicofactoren	alcohol, dehydratie, endogene steroïden, energiearme diëten, infectie, koorts
Incidentie	-

Contra-indicatie	Actie	Datum
Beslissing deskundigen	ja	22-05-2012